

[Schmidt.]

men staa ved Siden af hinanden. Det maatte vel virkelig berettigede til et lyst Fremtidssyn, om det kunde holde, men helt bortset fra det ærede denne Viljetilkendegivelse disse to Mænd. Den tyske Rigs-kansler har med al Sejghed stridt for sit Folks Ret mod en i Versailles skabt Tilstand, der skulde holde det tyske Folk nede, men saa snart han mødte Viljen til at give det tyske Folk, hvad dets var, var ogsaa straks Viljen til Stede til at arbejde sammen til bedre Forstaaelse. Den engelske Statsmand Chamberlain var stor nok til at anerkende, at Fejl og Uret var begaaet og maatte rettes, og det betyder, at han var stor nok til at overvinde sig selv, og det hører der altid Storhed til, og den findes ikke ofte.

Chamberlain vil selvfølgelig ligesom Hitler allerførst sit eget Folk, og det understreger jo ogsaa den danske Statsminister, at for ham og danske Politikere maa danske Interesser staa foran. Det er der ikke noget forkert i, det er indlysende nok og maa ikke være anderledes. Men det hindrer jo ikke — nej, kan lige saa godt bane Vej for at komme til en indbyrdes Forstaaelse af Folkene, til at se, at man lever i en europæisk Omgivelse, der trænger til Samhold, og det har ogsaa de ansvarlige Politikere i Frankrig og Italien sluttet sig til. Det maa ogsaa Danmark være glad ved — og var det.

Men saa hørte man, at Konsekvenserne alligevel overalt var blevet: rust, forøg. Rusningerne. Hvem ved, om det holder, hvad der begyndte saa godt? Det kan ikke nægtes, at det blev Ekkoet, og det kan være beklageligt nok. Selvfølgelig hører det til en rigtigere, til en nøgtern politisk Betragtning, at man lægger Mærke til, men vil man virkelig være Politiker, er man lidt mere end blot Iagttager, saa ønsker man dog i det mindste at virke med til, at det gode Spor kan holdes.

Burde Danmark ikke prøve at gøre det, og var det saa helt utænkeligt, at Danmark kunde virke i denne Retning? Det sker ganske vist ikke, naar man ikke ved andet end at mane truende Spøgelser frem som uundgaaelig Krig, langt mindre ved, at man som Blædel og andre, ogsaa Regeringsorganer, prøver paa at mistænkeliggøre Tyskland; det sker vel heller ikke derved, at man har en god Tro og mener, at det skal nok gaa. Nej. Men naar jeg læser, at man fra finsk Side ønsker, at Bestræbelserne for en nordisk Neutralitet maa blive mere effektive, synes jeg nok, at det kan være

godt for Norden, men spørger tillige, om det var over Evne at gaa lidt videre. Kunde ikke netop Danmark have den Opgave at henlede den nordiske Vilje til et endnu mere omfattende Maal og virke med til, at den tysk-engelske Forstaaelse kunde blive varig, idet den bliver støttet af Norden? Hvem er vel mere interesseret i det end Danmark, men sikkert ogsaa hele Norden!

Der var vel ikke saa lidt, en nordisk Vilje kunde gøre for at befæste dette Forhold. Jeg mener, at saa skulde vi ogsaa forsøge det. Er det at se for stort paa Tingene for et lille Land? Det er sikkert ikke saa faa, der ser det saaledes, og man skal se stort paa Tingene og handle derefter. Ingen kan i Dag unddrage sig det Indtryk, at de udenpolitiske Forhold i Europa og Verden er i stærk Bevægelse, som jeg allerede har sagt. Det kommer derfor meget an paa, at disse Bevægelser glider ind i det rigtige Leje; og i den Retning har hvert Folk, hver Stat at gøre sin positive Indsats.

Hvad der ikke er i Gled, det er Folkene selv og deres Liv, og alle de ydre Omvæltninger burde jo tjene det Øjemed, at Folkene kan leve i Fred for sig selv og i Fordragelighed med hverandre. Det er ingen Steder vanskeligere, men derfor heller ingen Steder en vigtigere Opgave, end i et Grænse-land. Naar vi fra tysk Side har stillet vore Skolekrav, er det netop ogsaa for at afspænde Forholdet, for jo friere en Folkedel er stillet i Forvaltning af sine egne folkelige Anliggender, desto mindre Gnidningsmuligheder er der. Vi venter nu paa Svar fra Regeringen.

Da jeg havde Lejlighed i disse Dage til at tale med Undervisningsministeren om Sagen, blev jeg oplyst om, hvilke Vanskeligheder der har været ved at fremme Sagen saaledes, at Svaret kunde foreligge allerede nu. Jeg mener dog at have forstaaet, at Ministeren ansaa det for muligt, vel ogsaa ønskeligt at imødekomme os, især paa de vigtigste Punkter: vort Ønske om tyske Skolekommissioner ved tyske Skoler og vort Ønske om et særligt tysk Skoletilsyn, maaske ikke i den Form, vi havde tænkt os, men dog saaledes, at Hensigten blev naaet. Jeg ved, at det ikke er et bestemt Løfte, idet Forhandlingerne jo endnu ikke er afsluttet, men det er en nærliggende Mulighed, som i begge Parters Interesse maatte kunne virkeliggøres.

Naar jeg nævner disse to Ting som særlig vigtige, mener jeg ikke dermed, at de andre Krav er uvæsentlige; det er de langt-